

5. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми // Вінниця: Нова Книга, 2004. – 576 с.

**Шкуліпа Ю.С.**

*студентка,*

*Національний технічний університет України*

*«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

**ОСНОВНІ СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ  
ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ  
З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ**

Лексика будь-якої мови постійно збагачується, змінюється та оновлюється. На певному етапі одні слова виходять з ужитку та зникають, а інші ж, навпаки, з'являються й активно вживаються. Неологізми – це інноваційні слова чи мовні звороти із новим значенням, які з'являються у мові будь-якого народу в зв'язку з розвитком суспільства та новими його потребами. Швидкий розвиток нашого життя, різноманітні соціальні події та науково-технічні відкриття породжують необхідність виникнення нових найменувань. Література публіцистичного стилю є активним засобом поширення нових слів, тобто неологізмів.

Щодня чуючи нові слова, ми звикаємо до їх вживання у повсякденній лексиці. Проте значення одних слів може бути цілком зрозумілим, а розуміння інших потребує користування довідковими матеріалами. Саме тому інколи при перекладі неолексем важко знайти відповідники в іншій мові через соціокультурні та історичні відмінності життя різних народів. В такому випадку на допомогу приходять тлумачні словники. Лише після встановлення значення інноваційного слова ми можемо його перекласти. Крім того, переклад неологізмів цілком залежить від того, до якого мовного стилю тексту вони належать, адже переклад будь-якого зі стилів має свої характерні особливості. Для публіцистичного стилю характерний більш особистісний переклад

висловлювань, розходження у стилістичній модифікації лексичних одиниць й вища ступінь категоричності виразів у перекладеному тексті.

До продуктивних способів перекладу неологічної лексики публіцистичного стилю належать описовий переклад, калькування і транскодування.

Під транскодуванням, до якого відносять транскрибування і транслітерацію, ми розуміємо передачу звукової чи графічної форми слова мови оригіналу за допомогою літер мови перекладу. Цей спосіб є пріоритетним при перекладі публіцистики з термінологією технічного та наукового характеру або при перекладі найменувань фірм, установ, власних назв, культурних об'єктів, періодичних видань тощо. Наприклад:

«*biobank*» – біобанк (сховище біоматеріалів для проведення досліджень з проблеми залежності захворювань людини від особливостей генетичного складу людей, що належать до різних расових і етнічних груп);

«*blog*» – блог (журнал або щоденник в Інтернеті) [1].

Транскодування слід використовувати з обережністю, тому що неолексема може втратити свою лексичну цінність.

«Калькування — творення слів і окремих виразів шляхом копіювання того самого способу, яким вони утворені в іншій мові, у мові джерела» [2]. Цей спосіб нагадує буквальний переклад, тому зазвичай його використовують при перекладі еквівалентної лексики :

«*workaholic*» – трудоголік;

«*access code*» – код доступу;

«*flat-tax ethics*» – етика єдиного податку.

«*I don't believe in flat-tax ethics; the incredible difficulties of certain lives — the desperately poor, the insane — means they get, if not a free pass, at least more understanding on certain small transgressions.*» (Randy Cohen, "The Ethicist; Substandard Behavior" The New York Times Magazine, December 26, 2006).

«*Я не вірю в етику єдиного податку; неймовірні труднощі деяких людей – бідняків, душевно хворих – кошти, що вони отримують, як не безкоштовний проїзд, то хоча б більше розуміння щодо незначних порушень.*»

Інколи перекладачі поєднують прийом калькування та транскрибування («*matrix printer*» – матричний принтер; «*composite key*» – композитний ключ). Під час перекладу певних неологізмів

доводиться використовувати контекстуальні заміни чи описовий переклад. Труднощі виникають через те, що більшість інновацій відносяться до безеквівалентної лексики. Саме тому найоптимальнішими способами перекладу таких неолексем є роз'яснювальний чи описовий. Наприклад:

«*baby-hunger*» – сильне бажання завести дитину ( у ділових жінок);

«*cache hit*» – успішний пошук у кеш-пам'яті;

«*chugging*» – шахраювання зі збором грошей нібито для благодійних цілей [3].

Застосовуючи описовий переклад, варто перевірити, чи дійсно в мові перекладу не має перекладного відповідника, аби не створювати перекладацькі термінологічні повтори.

Отже, транскрибування та описовий переклад зазвичай використовують для перекладу безеквівалентної лексики, а калькування для еквівалентної лексики [4, с. 212-218]. Варто пам'ятати, що жоден із способів перекладу неологізмів публіцистичного стилю не є досконалим та не гарантує повну адекватність перекладу. Переклад слова залежить від того, до якого типу слів воно належить (скорочення, терміни, назви).

#### **Список використаних джерел:**

1. Зацний Ю. А. Словник неологізмів. Інновації у словниковому складі англійської мови початку ХХІ століття: англо-український.: Довідкове видання / Зацний Ю. А. – 360 с.
2. Словник української мови: в 11 томах. – Том 4, 1973. – С. 80.
3. Нова розмовна лексика і фразеологія: англо-український словник / Зацний Ю.А., Янков А.В. – Вінниця: Нова Книга, 2010. – 224 с.
4. Хахам Л.А. Основные типы новообразований в современном английском языке и способы их перевода на русский язык/ Л.А. Хахам. – М.: Международные отношения, 1967. – 271 с.